

Boerderijnummer	5.3.210
Erfnaam	erve Schottelink-Smit(terie)
Oudste vermelding	1619
Afgebroken	ca 1887, was gelegen aan de Rijssenseweg

Historie boerderij

De boerderij de Smitteri'je/Smit, voorheen Schottelink, stond op een plek tussen de huidige Rijssenseweg en de parallelweg, tegenover de oprijlaan naar Assink (5.3.250). Het werd voor het eerst genoemd in het markeboek van Elsen in 1619 als "Schoetlinck". Tijdens de volkstelling van 1748 werd het aangeduid als "catersteetjen Schottelinck".

In 1682 was de Heer van Elsen de eigenaar van het boerderijtje en dat was ook nog zo in 1752. Wat later zal het zijn aangekocht door de bewoners, want in 1790 blijkt dat eigenaren Jan Roelof Schottelink en vrouw Berendina Jolink het huis en erf met inboedel en verdere roerende goederen verkopen aan Jan Roelof's halfbroer Hendrik Schottelink. Het verkochte wordt in de akte als volgt omschreven:

"Het door hun bewoond wordende huis staande tusschen Assink en Haykers; voorts haaren geheelen inboedel, vhee en saatgewassen op de lande zooals hieronder staan gespecificeerd: een swart bonte koe, een witte sterke, een swart kalf, een rood koperen ketel, een ijseren pot, een geel koperen aker, 2 melkvaten, een karne, 2 leupens, een ijseren keten, een tange, 3 kisten, een wagen, een bakketrog, een roompot, een tinnen mengelen, een tinnen foekpot, een koffijketel, 5 schotelen, 20 telders, 2 paar bedden met derselver toebehoor, 4 stoelen, 2 schuppen, 2 greepen en alle verdere kleine huisraaden en bouwgereedschap; voorts de volgende gewassen op den lande: het roggen gewas van een mudde lands in den Diependal, het roggen gewas van 3 schepel lands de Veltbraake, het roggen gewas van den Apenberg groot 4 schepel gezaay, het weyten gewas van het Wegstukke groot 5 schepel, de vruchten in den gaarden als aardappelen, vlas en garste, het gras van 3 dagwerk hooiland gelegen voor Derks huis, het gras van een dagwerk hooiland gelegen bij de Hutte en de halfscheid van het gras van 4 dagwerken hooiland, so met den Haayker te samen hooyen".

In 1793 verkocht de inmiddels weduwe geworden Berendina Jolink nog een stuk bouwland, groot "1 mudde gesaay" aan Jan en Gerrit Letink.

Waarschijnlijk was er op Schottelink rond 1750 al een smederij. Omstreeks 1794 was hier Garrit Mensink hoefsmid. De oude erfbenaming Schottelink was al gauw vervangen door "Smit". Later werd dit "de Smitteri'je".

Naast het smeden werd ook nog een boerderij geëxploiteerd, getuige de veetelling van 1811 toen de veestapel bestond uit een merrie, 3 koeien en 1 kalf.

Het smidswerk werd waarschijnlijk bedreven tot 1818 toen zoon Gerrit, ook hoefsmid van beroep, overleed. In 1828 werd de smederij afgebroken.

In 1826 en ook nog in 1835 was Goosen Weijs de eigenaar van het huis met ruim 3½ ha grond. De opvolgende eigenaar en bewoner Gerrit Bloemendal, neef van Garrit Mensink, kreeg bij de markedeling een toewijzing van bijna 9½ ha, zodat hij eigenaar werd van het huis met 13 ha grond. Dit eigendom ging eerst over naar zoon Jan Hendrik, echter in 1883 werd diens broer Arent Jan de eigenaar. Deze overleed evenwel 2 jaar nadien, waarna alles verkocht werd. De grond raakte versnipperd en het huis met erf werd gekocht door buurman Wassink (5.3.200) die het pand in 1887 sloopte. Nog lang daarna heeft er een (later oud en vervallen) schuurtje gestaan.

Bewoners:

► De vroegstbekende bewoner van het waarschijnlijk begin 17^e eeuw gestichte Schottelink was Jan Schoteler. Hij had een zoon Egbert Schoteler (†1655).

► Egbert Jansen Schoteler trouwde in 1644 met zijn buurmeisje Harmtien Wassings van Groot Wassink (5.3.230). Het paar woonde eerst op Harmtiens geboortehuis, waar dochter Fenne (*1644) werd geboren. Uit dit huwelijk werden naderhand op Schottelink 2 kinderen geboren: Hendrick Schoteler (*1654) die ook aangeduid werd als Hendrick Schottelinck en Egbert Schoteler (*1655).

Na het overlijden van vader Egbert in 1655 hertrouwde Harmtien Wassings, nog in hetzelfde jaar, met Herman Engbers, knecht bij Rolef Japink in Notter. Uit dit huwelijk werd in 1657 zoon Derck Schoteler/Schottelinck geboren. Derck trouwde in 1680 in Wierden met de weduwe Sara Nijhofs.

► Bovengenoemde Hendrick Schottelinck trouwde omstreeks 1679 met Enneken Seijns (*1650) dochter van Gert Seinen van Seinen (5.3.050). Het paar kreeg op Schottelink 2 kinderen: Gerrit Schottelinck (*1681) en Jan Schottelink die de opvolger zou worden.

► Jan Schottelink (overleden na 1748) huwde ca. 1710 met Eefze Hegemans (1685-ca.1713) van Hegeman (5.2.220 "Möllman"). Zij kregen in 1712 dochter Gerritjen Schottelink. Na het overlijden van Eefze hertrouwde Jan Schottelink in 1714 met Roelofken Brinkman (overleden na 1748), dochter van Berent Brinkman uit Holten. Uit dit huwelijk werden 7 kinderen geboren, alle met de naam Schottelink: Hendrick (1717-ca.1759) die de opvolger zou worden, Maria (*1719) die in 1735 trouwde met schoolmeester Garrit Jansen Mensink (schoolmeesterswoning 5.3.070) en in 1748 hertrouwde met Hendrik Beumer (eveneens schoolmeester), Aeltjen (*1721) die jong overleed, Berndijne (*1723) die bij haar huwelijk in 1746 met Jan Scharphoff bleef wonen op Schottelink, Jan (*1725), Gerrit (*1729, gedoopt in Enter) en nog eens Aeltjen (*1733) die in 1766 trouwde met de weduwnaar Jan Geelink op Schreurs (de Schreur 5.3.080).

► Berndijne Schottelink (*1723) trouwde in 1746 met Jan Scharphoff (*ca.1717), afkomstig van boerderij Bevervoorde in Zuna. In 1750 bij de aangifte van de geboorte van zoon Willem werd de vader Jan niet met Scharphoff maar met Smitt aangeduid, wat er op wijst dat er toen op Schottelink blijkbaar al een smederij was.

Opvolger op de boerderij Schottelink Hendrick Schottelink (*1717) trouwde in 1749 te Rijssen met Maria van de Morsel/Morsink, in 1719 geboren in Rectum als dochter van Derck Morsink.

Hendrick en Maria kregen 2 kinderen: Jan Roelof Schottelink (1751-ca.1792) die opvolger werd op Schottelink en Derk Schottelink (*1756).

Nadat Hendrick Schottelink ca. 1759 was gestorven, hertrouwde Maria Morsink in 1760 met Jan Hendriksen Assink. Uit dit tweede huwelijk werden op Schottelink nog 2 kinderen geboren: Hendrik Schottelink (1761-1809) die in 1801 trouwde met de weduwe Jenneken Scholl(man) en naar Assink in het Elsenerbroek verhuisde (Elsenerbroek 5.4.090) en Garrit Jan Schottelink (*1763) die jong is overleden.

► Opvolger en erfeigenaar Jan Roelof Schottelink (1751-ca.1792) huwde in 1788 te Wierden met Berendine Jolink, dochter van Jan Jolink uit Enter.

Jan Roelof en Berendine kregen 3 kinderen waarvan de oudste, Maria (*1789), al op jonge leeftijd overleed.

Zoon Hendrik Jan Schottelink (1790-1865) trouwde in 1814 in Delden met Hendrika Wesseldijk uit Zutphen. De jongste, dochter Maria Schottelink, werd geboren in 1791.

In 1790 verkocht Jan Roelof de boerderij aan zijn halfbroer Hendrik. Het lijkt dat enige tijd hierna de Schottelinks van het erf zijn vertrokken.

► Omstreeks 1791 kwam soldaat/snijder (kleermaker) Albertus Aal komend van Rietman (5.2.480) met familie hier wonen. Albertus (1765-1816), afkomstig van Goor, was in 1781 getrouwd met Berendina Rijtmans (1760-1812) van Rietman. Op Rietman waren hun eerste 2 kinderen geboren: Geesken Aal (*1785) en Harmine Aal (1790-1813).

Op Schottelink/Smit werden daarna nog 2 kinderen geboren: Marten Aal (*1791) die heel kort na zijn geboorte overleed en Gerrit Hendrik Aal (*1792) die fuselier werd "onder Napoleon" bij de 1^e Comp. 2^e Bat. van het 122^e Regiment; hij is op 1 maart 1814 in Mainz overleden aan de vlektyfus. Omstreeks 1794 vertrok de familie Aal naar een onderkomen in de Sendinkshoek (5.2.305) alwaar nog 3 kinderen werden geboren.

► In deze tijd, dus omstreeks 1794, kwam hoefsmid Garrit Mensink met familie het erve Smit bewonen. Hij blies samen met zijn zoon Gerrit de smederij nieuw leven in.

Garrit Mensink (1739-1819) kwam van Mensink (5.3.190); hij was in 1769 getrouwd met Anneken Effink (1734-1812) van Effink/Seinen (5.3.050) en bracht 4 kinderen mee naar Schottelink: Jan (1771-1809), Jenneken (1773-1808) die ca. 1803 trouwde met de in Ambt Delden geboren weduwnaar Arent Bloemendaal (ca. 1772-1825) en omstreeks 1805 op de naastgelegen boerderij (Groot-)Wassink (5.3.230) ging wonen, Lucas (1775-1809) die ongehuwd bleef en Gerrit Mensink (1778-1818) de hoefsmid. Mogelijk is er een ziekte in de familie geweest gezien het overlijden van o.a. drie volwassen kinderen in 1808 en 1809.

► Hoefsmid Gerrit Mensink (1778-1818) trouwde in 1806 met Roelofje Jansen Brands (1763-1826), weduwe van de smid Derk Meijers uit Holten en dochter van Jan Theunissen op Brands in de Holter Dijkerhoek. Roelofje bracht vanuit Holten haar dochters Gerritdina (1792-1842) en Jenneken Meijers mee. Gerritdina werd "tapperse" en trouwde ca. 1812 met steenbakker/kastelein Jan Arend Bakker (1773-1836) die zich naderhand op de Bakker (5.3.260) zou gaan vestigen. Jenneken Meijers trouwde in 1816 met Goosen Weijs, opzichter aan de weg Deventer-Hannoversche grenzen. Bij de verdeling van de boedel van Gerrit Mensink in 1824 werd Weijs de eigenaar van huis en smederij. De familie Bakker kreeg de smederij in Holten plus 500 gulden in contanten; Roelofje ging inwonen bij de familie Bakker. De eigendommen van Goosen Weijs gingen later over op Gerrit Bloemendal, de zoon van Gerrit Mensink's zuster en knecht/tapper bij de familie Bakker.

Het gezin Goosen Weijs woonde o.a. in Goor en later in Zwolle. Eén van hun kinderen, dochter Renetta werd in 1822 in Elsen geboren.

► Op Smit woonde van ca. 1824 tot 1835 de familie Gerrit Jan Maag (1792-1859) - Roeloffina Wiggers (1791-1855); de familie is later naar Almelo vertrokken. Gerrit Jan Maag, oorspronkelijk afkomstig uit Laren, was wegarbeider. Zoon Dirk Maag (1824-1851) is geboren in Elsen en werd later dagloner van beroep.

► Omstreeks 1835 kwam Gerrit Bloemendaal (1804-1858), van beroep tapper/landbouwer, het erve Smit/de Smitteri'je bewonen. Gerrit was geboren in Almelo als zoon van Arent Bloemendal en Jenneken Mensink die vanaf ca. 1805 op het naastgelegen (Groot-)Wassink (5.3.230) boerden; hij was de neef (oomzegger) van de hiervoor genoemde hoefsmid Gerrit Mensink. Hij trouwde in 1834 met Berendina Zendman (1814-1882) van Zendman (Smale 5.2.290). Gerrit en Berendina kregen 12 kinderen, waarvan er 3 levenloos ter wereld kwamen. Uit het huwelijk werden verder geboren: Arendina Bloemendaal (1835-1840), Jan Bloemendaal (1836-1875) die ongehuwd bleef, Jan Hendrik Bloemendaal (1838-1919) die in 1870 te Wierden huwde met Willemina Woolthuis en in 1873 eveneens in Wierden hertrouwde met Janna Smeijers, Harmannus Bloemendaal (1840-1890, akkerbouwer) die in 1883 in Wierden huwde met Gerridina Markvoort, Arent Jan Bloemendaal (1841-1884) die bleef wonen op de Smitteri'je, Jenneken Bloemendaal (1846-1915) die in 1867 trouwde met Jan Morssink uit Ypelo, Jan Willem Bloemendaal (1850-1911) die in 1876 in Wierden trouwde met Fenneken Bokdam, Johanna Bloemendaal (1855-1915) die in 1882 huwde met Arent Jan Nijland van de Forte (5.3.310) en Gerrit Hendrik Bloemendal (1858-1891) die in 1882 trouwde met Aaltjen Geels en naar Bergman (5.3.390) verhuisde.

De namen Bloemendal en Bloemendaal worden nog al eens op beide wijze vermeld in de registers van de Burgerlijke Stand. Zo gaat de laatste Gerrit Hendrik verder als Bloemendal door het leven.

► Arent Jan Bloemendal (1841-1884) trouwde in 1883 met Jenneken Mensink (1865-1940) van Mensink (5.3.190). Nog in 1883 werd hun dochter Berendina Bloemendal geboren. Een jaar later overleed vader Arent Jan, waarna moeder en kind van de Smitteri'je vertrokken naar Holten waar dochter Berendina in 1904 trouwde met Jan Albert Slotman. Zij is in 1909 in het kraambed overleden na de geboorte van een, toen eveneens overleden, tweeling. Moeder Jenneken hertrouwde in 1885 met de weduwnaar Teunis Aijtink. De onbewoond geworden boerderij de Smitteri'je werd omstreeks 1887 afgebroken.